

Universitatea
Transilvania
din Braşov

TEZĂ DE ABILITARE

REZUMAT

Titlu: CERCETARE PRIVIND STABILITATEA BANCARĂ, PERFORMANȚA CORPORATIVĂ ȘI CREȘTEREA ECONOMICĂ ÎN CONTEXTUL PROVOCĂRILOR GLOBALE ACTUALE

Domeniul: Finanțe

Autor: Conf. dr. IUGA Iulia Cristina

Universitatea: Universitatea Transilvania din Braşov

BRAȘOV, 2024

Teza actuală de abilitare rezumă o parte semnificativă a cercetărilor întreprinse de candidat după finalizarea tezei de doctorat la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj Napoca și confirmată prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 4900 din 11.11.2002.

Prima parte a tezei de abilitare (B-i) evidențiază principalele realizări și contribuții științifice ale autorului, care sunt structurate pe două secțiuni, și anume: **Secțiunea I.** Cercetări privind impactul democrației, factorilor macroeconomici și crizelor (pandemia de covid-19 și economică) asupra stabilității bancare; **Secțiunea II.** Cercetări privind performanța corporativă și creșterea economică durabilă.

În *prima parte a secțiunii I (Capitolul I.1)*, am furnizat dovezi empirice ale influenței democrației și libertății economice asupra performanței bancare folosind un eșantion de 27 de țări între 2001 și 2020, și măsuri de performanță bazate pe rentabilitatea activelor (ROA) și rentabilitatea capitalului propriu (ROE). Rezultatele studiului subliniază că democrația este asociată pozitiv cu performanța bancară, în timp ce libertatea economică o afectează negativ în țările eșantion. În plus, acest studiu contribuie la literatura în creștere privind relația între variabilele de control (determinanți macroeconomici, factori specifici băncilor, sau regimul legislativ al unei țări) și performanța bancară. Rezultatele acestui studiu (Socol și Iuga, 2023) au fost publicate în *International Journal of Finance & Economics* (AIS 2022: 0.435).

A doua parte a secțiunii I (Capitolul I.2), examinează, empiric, determinanții macroeconomici care afectează rata creditelor neperformante (NPL) în România. Rezultatele au arătat că toate variabilele independente selectate (ratele de schimb ale monedelor cele mai utilizate - EUR, USD și CHF, rata șomajului și rata inflației) au un impact semnificativ asupra variabilei dependente NPL. Studiul dezvăluie corelații puternice între creditele neperformante și factorii macroeconomici studiați și că economia românească este clar conectată la calitatea portofoliilor de împrumuturi. În plus, o analiză econometrică a cauzelor empirice ale creditelor neperformante arată că rata de schimb RON-CHF a fost principalul factor care a dus la creșterea ratei creditelor neperformante în România. Rezultatele acestui studiu (Hada et al., 2020) au fost publicate în *Sustainability* (AIS 2022: 0.527).

Ultima parte a secțiunii I (Capitolul I.3), identifică influența unor indicatori economici asupra sistemelor bancare în timpul crizelor economice, analizând în mod specific criza financiară din 2008, folosind date din șase țări din Europa Centrală și de Est. Studiul investighează dependența scorurilor Z ale băncilor de indicatorii economici. Creditele neperformante (NPL), rentabilitatea activelor (ROA) și rentabilitatea capitalului propriu (ROE) sunt examinate în mod specific pentru a evalua impactul lor asupra scorului Z, alături de creșterea economică, concentrarea bancară, raportul cost-venit și venitul din activități non-dobândă. Rezultatele indică că scorurile Z ale băncilor sunt semnificativ influențate de creditele neperformante și concentrarea bancară; iar indicatori precum creșterea economică, raportul cost-venit și rentabilitatea activelor demonstrează efecte notabile asupra stabilității băncilor în timpul crizei economice. Rezultatele acestui studiu au fost incluse într-o carte scrisă de Iuga și Mihalciuc (2020), publicată de editura internațională LAP Lambert Academic Publishing.

În *Secțiunea II a tezei de abilitare*, am prezentat cele mai semnificative contribuții la analiza cercetărilor privind performanța corporativă și creșterea economică durabilă. Mai multe dintre studiile prezentate în această secțiune au făcut contribuții importante la dezvoltarea literaturii academice, așa cum o dovedește numărul mare de citări. *Prima parte a acestei secțiuni (Capitolul II.1)*, oferă o analiză aprofundată a principalelor crize ale secolului 21 și efectele lor

asupra creșterii economice. Studiul a examinat impactul semnificativ al principalelor crize economice ale secolului 21, inclusiv criza economică din 2008 și pandemia COVID-19 din 2020, asupra creșterii economice. A implicat dezvoltarea a două modele de regresie empirice pentru a analiza influența indicatorilor macroeconomici asupra creșterii economice în țările membre UE din Europa Centrală și de Est pe perioada din 2001 până în T2 2020. Introducerea cazurilor COVID-19 ca variabilă independentă a modificat semnificativ direcția și magnitudinea impactului anumitor indicatori macroeconomici asupra creșterii economice, subliniind în mod particular efectele negative exacerbate pentru variabilele cu coeficienți negativi. Rezultatele acestui studiu (Iuga și Mihalciuc, 2020) au fost publicate în *Sustainability* (AIS 2022: 0.527).

În a doua parte a secțiunii (*Capitolul II.2*), examinez și explic dacă există o relație liniară pozitivă sau negativă între raportarea sustenabilității, gestionarea inadecvată a factorilor economici, sociali și de guvernare (ESG) și performanța corporativă și creșterea durabilă. Rezultatele obținute din studiul nostru empiric sugerează că gestionarea inadecvată a factorilor de sustenabilitate legați de ESG are un efect negativ substanțial asupra performanței financiare a firmelor care raportează. Rezultatele indică faptul că diversele aspecte ale sustenabilității (guvernare, social și environmental) nu sunt aplicabile în mod egal performanței financiare. Rezultatele acestui studiu (Oprean-Stan et al., 2020) au fost publicate în *Sustainability* (AIS 2022: 0.527).

În a treia parte a secțiunii (*Capitolul II.3*), am estimat și comparat mecanismul de transmitere a volatilității în randamentele futures a mărfurilor agricole în perioade de criză, cu un accent specific pe pandemia COVID-19. Principalele constatări dezvăluie perturbări semnificative și o volatilitate accentuată în aceste piețe în perioada COVID-19, cu abateri notabile de la comportamentele tradiționale ale pieței. Rezultatele acestui studiu (Iuga et al., 2024) au fost publicate în *Research in International Business and Finance* (AIS 2022: 0.784).

A patra parte a acestei secțiuni (*Capitolul II.4*), explorează efectele profunde, dar insuficient studiate, ale inteligenței artificiale (AI) asupra aspectelor societale, economice și de mediu; examinează în special modul în care exodul de creiere influențează capacitățile guvernamentale de implementare ale AI, abordând o lacună în literatura existentă. Studiul investighează interacțiunea dintre implementarea AI guvernamentală și exodul de creiere, luând în considerare condițiile macroeconomice, calitatea guvernării, nivelurile educaționale și eforturile de cercetare și dezvoltare. Folosind date din 2022 din țările Uniunii Europene, cercetarea folosește regresii ale variabilelor instrumentale (2SLS și LIML) pentru a contracara endogeneitatea și utilizează metode de grupare pentru clasificarea țărilor pe baza nivelurilor lor guvernamentale de inteligență artificială, alături de analiza spațială pentru a detecta răspândirea și interacțiunile transnaționale. Descoperirile dezvăluie efectul dăunător al exodului de creiere asupra pregătirii guvernamentale pentru inteligența artificială, evidențiază tendințele de grupare și identifică interdependențele spațiale. Acest document subliniază necesitatea elaborării politicilor strategice și a reformelor instituționale pentru a consolida capacitățile guvernamentale de inteligență artificială. Pledează pentru o schimbare de paradigmă în cadrele guvernamentale după era *post-New Public Management*, adaptată noilor provocări prezentate de inteligența artificială. Rezultatele acestui studiu (Iuga și Socol, 2024) au fost publicate în *Journal of Business Economics and Management* (AIS 2022: 0.352).

A cincea parte a acestei secțiuni (*Capitolul II.5*), se concentrează pe analiza impactului schimbărilor climatice, exprimat prin temperatură și emisiile de CO₂, asupra cheltuielilor pentru sănătate în statele membre ale Uniunii Europene folosind date disponibile din 2000 până în 2020.

În plus față de cercetările anterioare, acest articol incorporează variabile suplimentare de control precum guvernanta, factorii macroeconomici (PIB și inflație) și indicele dezvoltării umane. Rezultatele empirice sugerează că o creștere a temperaturii și a nivelurilor de emisii de CO₂, împreună cu îmbunătățirile în guvernanta, creșterea economică, inflația și dezvoltarea umană, contribuie la creșterea cheltuielilor pentru sănătate. Creșterea temperaturii și emisiile de CO₂ cresc direct povara sănătății (suportată de cetățeni) și obligă guvernele să sporească cheltuielile pentru sănătate. Articolul este notabil pentru abordarea sa comprehensivă, umplând un gol semnificativ în literatura existentă prin combinarea variabilelor schimbării climatice cu indicatori de guvernanta, economici și de dezvoltare umană. Rezultatele acestui studiu (Socol et al., 2023) au fost publicate în *Frontiers in Environmental Science* (AIS 2022: 0.983).

Ultima parte a secțiunii II (Capitolul II.6), analizează dacă cheltuielile militare influențează PIB-ul în 27 de state membre ale Uniunii Europene (UE) din 1998 până în 2021 studiind două clustere specifice: membrii NATO și membrii non-NATO. Rezultatele indică faptul că valorile curente ale cheltuielilor militare influențează pozitiv PIB-ul în ambele clustere, în timp ce valorile anterioare ale cheltuielilor militare influențează pozitiv PIB-ul în țările UE NATO și afectează negativ PIB-ul în țările UE non-NATO. Există diferențe cheie între membrii UE NATO și non-NATO, în special în ceea ce privește angajamentele lor de securitate și cheltuielile pentru apărare. Rezultatele acestui studiu (Iuga și Socol, 2023) au fost publicate în *E&M Ekonomie a Management* (AIS 2022: 0.148).

A doua parte a tezei de abilitare (B-ii) prezintă planul de dezvoltare a carierei, care include perspectivele candidatului asupra activităților de predare și cercetare. Direcțiile viitoare de cercetare includ: investigarea impactului digitalizării asupra volumului și calității masei monetare; impactul guvernantei asupra internat bankingului în Uniunea Europeană cu progresul tehnologic ca moderator; și investițiile guvernamentale în sănătate și impactul factorilor macroeconomici.

A treia parte a tezei de abilitare (B-iii) cuprinde referințele bibliografice care stau la baza cercetărilor incluse în teza curentă de abilitare.